

Wspólnie o ochronie środowiska w Europie

Podczas konferencji „Rozwój prawa i polityki ochrony środowiska” (Pogorzelica 5-8 września 2015 roku), w której brali udział zarówno teoretycy, jak i praktycy z Polski, Czech i Słowacji, doszło do ważnej diagnozy oraz sformułowania wniosków *de lege lata* i *de lege ferenda*.

Organizatorzy konferencji: pracownicy Katedry Prawa Ochrony Środowiska Wydziału Prawa i Administracji US i Zakładu Prawa Ochrony Środowiska Instytutu Nauk Prawnych PAN oraz członkowie wrocławskiego Towarzystwa Naukowego Prawa Ochrony Środowiska zaprosili blisko sześćdziesięciu uczestników z trzech krajów i postawili sobie za cel ukazanie procesu kształtowania się oraz kierunków rozwoju ustawodawstwa i doktryny prawa ochrony środowiska, utrwalenie dotychczasowego dorobku doktryny prawa w trzech krajach w połączeniu ze wskazaniem perspektyw badań i dyskusji naukowej nad poruszonymi w czasie konferencji problemami.

Ważnym aspektem tego spotkania było uczestnictwo gości honorowych: Sławomira Kucala, przedstawiciela dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Szczecinie oraz Pawła Gzyła, nadleśniczego (Gryfice).

Prof. zw. dr hab. Marek Górski, kierownik Katedry Prawa Ochrony Środowiska WPIA US, witając

grono profesorskie, przedstawiciele władz, gości i innych uczestników konferencji, podziękował członkom Komitetu Naukowego i Komitetu Organizacyjnego za nieoceniony wkład merytoryczny i organizacyjny w przygotowanie konferencji. Podkreślił, że jej program został podzielony na cztery sesje, umożliwiające spojrzenie na prawo ochrony środowiska z różnych perspektyw badawczych. Sesje te obejmowały następujące zagadnienia: *Nauka i rozwój prawa ochrony środowiska; Zagadnienia organizacyjne ochrony środowiska; Polityka ochrony środowiska; Prawo materialne ochrony środowiska.*

WAŻNE KWESTIE, NIE TYLKO PRAWNE

Trzydzieści wygłoszonych referatów umożliwiło włączenie się większości uczestników do ciekawych dyskusji naukowych, toczonych na temat podniesionych w nich problemach.

Wnioski *de lege lata* i *de lege ferenda*, zaproponowane przez prelegentów, były bardzo interesujące i oryginalne.



dr hab. Anna Barczak

Katedra Prawa Ochrony Środowiska
Wydział Prawa i Administracji US



Uczestnicy konferencji

Fot. Marek Górski

nalne, a niekiedy kontrowersyjne, o czym świadczyły burzliwe rozmowy zarówno podczas czterech sesji, jak i w kuluarach.

Na przykład prof. zw. dr hab. Bartosz Rakoczy (Katedra Prawa Ochrony Środowiska, Wydział Prawa i Administracji, Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu) zauważył, że chociaż problematyka własności wód została już przedyskutowana w wystarczający sposób, to jednak można odczuwać niedosyt co do stanu badań nad Prawem wodnym, który nie jest zadowalający. Są bowiem zagadnienia przeanalizowane w miarę dogłębnie i kompleksowo, ale są również obszary, nad którymi dotychczas nikt się bliżej, poza opracowaniami komentarzowymi, nie pochylał, np. problematyka ochrony wód, zagadnienia i problemy urządzeń wodnych, pozwoleń (w tym pozwolenia wodnoprawnego), jak i wreszcie: zagadnień odpowiedzialności w Prawie wodnym. Kwestie te są dostrzegane w piśmiennictwie, nie jako samodzielne problemy, ale jako wycinek szerszych zagadnień. Brakuje również opracowań o charakterze teoretycznym, których koncepcja Prawa wodnego, jego aksjologia i wizja w przyszłości stanowiłyby centrum zainteresowań badaczy.

Na uwagę zasługują też konkluzje dra hab. Adama Habudy (Zakład Prawa Ochrony Środowiska we Wrocławiu, Instytut Nauk Prawnych PAN), według którego usprawiedliwione jest traktowanie prawa środowiska jako terminu szerszego, natomiast termin „prawo ochrony środowiska” powinien być zakresowo węższy.

Dr Barbara Kowalczyk (Zakład Prawa Ochrony Środowiska i Administracyjnego Prawa Porównawczego, Instytutu Nauk Administracyjnych, Wydział Prawa, Administracji i Ekonomii, Uniwersytet Wrocławski) i dr Marta Woźniak (Katedra Postępowania Administracyjnego i Procedur Środowiskowych, Wydział Prawa i Administracji, Uniwersytet Opolski) przedstawiły najważniejsze cechy organizacji administracji ochrony środowiska, tj.: a) jego międzynarodowy i europejski charakter; b) wpisywanie się w tradycyjne podziały administracji publicznej (centralna i terenowa, rządowa i samorządowa, ogólna i specjalna); c) funkcjonowanie w ramach terytorialnego podziału zasadniczego, na

podziałach specjalnych, bądź w ramach podziałów geograficzno-ekologicznych; d) występowanie specyficznych konfiguracji organizacyjnych; e) występowanie organów w ścisłym znaczeniu, organów administrujących, pomocniczych, instytucji ochrony środowiska; f) obecność społecznych podmiotów ochrony środowiska.

KOMPROMISOWE ROZWIĄZANIA

Warte odnotowania są też uwagi poczynione przez prof. zw. dr hab. Janinę Ciechanowicz (Katedra Prawa Gospodarczego Publicznego i Ochrony Środowiska, Wydział Prawa i Administracji, Uniwersytet Gdański), która zauważyła, że międzynarodowe prawo ochrony środowiska stało się w ciągu ostatnich czterdziestu lat jednym z najbardziej dynamicznie rozwijających się działów prawa międzynarodowego publicznego, regulującym w skali globalnej współczesne problemy sozologiczne¹, w tym szczególnie: ekologiczne. Międzynarodowe prawo ochrony środowiska korzysta z prawa międzynarodowego publicznego, jego zasad, źródeł i instytucji.

Umownie uważa się, że międzynarodowe prawo ochrony środowiska obejmuje swoim zasięgiem nie tylko normy mające na celu regulację zanieczyszczeń i innych szkodliwych działań wobec środowiska, lecz także wszelkie przepisy, których celem jest zapobieżenie, zmniejszenie lub przeciwdziałanie zagrożeniom dla środowiska. Zadaniem tego działu prawa jest tworzenie kompromisowych rozwiązań, łączących podstawową dla prawa międzynarodowe-

go zasadę suwerenności państw z koniecznością korzystania ze wspólnego dobra, jakim jest środowisko oraz z koniecznością rozwoju społeczno-gospodarczego.

Podczas dyskusji prowadzonych w trakcie czwartej sesji postawiono postulat, aby prawników zajmujących się ochroną środowiska określać terminem „environmentaliści”.

Obrady kończącej się konferencji obfitowały nie tylko w częste słowa krytyki licznych nowelizacji prawa ochrony środowiska na Starym Kontynencie oraz poprawności implementacji tych regulacji prawnych w całej Unii Europejskiej, ale też w rozliczne postulaty zarówno pod adresem stanowiących prawo, jak i je stosujących.

Owoce konferencji będzie oczekiwaną, nie tylko w środowisku prawniczym, monografia naukowa *Prawo i polityka ochrony środowiska w doktrynie i praktyce*, pod red. Adrianny Ogonowskiej i piszącej te słowa. Druk planowany jest w Wydawnictwie Naukowym Uniwersytetu Szczecińskiego na przełomie zimy i wiosny 2016 roku. ♦

¹ Sozologia - nauka zajmująca się problemami ochrony przyrody i jej zasobów i zapewnienia trwałości ich użytkowania (z gr.), *Słownik języka polskiego (R-Z)*, PWN, Warszawa 1998, s. 259.

Nad XVI międzynarodową (polsko-czesko-słowacką) konferencją naukową „Rozwój prawa i polityki ochrony środowiska” patronat honorowy objęli: Olgierd Gblewicz – Marszałek Województwa Zachodniopomorskiego, Miasto Szczecin, Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Szczecinie, Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Szczecinie, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Szczecinie. Patronat medialny: „Prawo i Środowisko”.

Rada Naukowa konferencji: prof. zw. dr hab. Marek Górski (Katedra Prawa Ochrony Środowiska, Wydział Prawa i Administracji Uniwersytetu Szczecińskiego), prof. zw. dr hab. Wojciech Radecki (Zakład Prawa Ochrony Środowiska we Wrocławiu, Instytut Nauk Prawnych PAN), prof. zw. dr hab. Janina Ciechanowicz-McLean (Katedra Prawa Gospodarczego Publicznego i Ochrony Środowiska, Wydział Prawa i Administracji, Uniwersytet Gdański), śp. prof. dr hab. Halina Lisicka (Instytut Politologii, Wydział Nauk Społecznych, Uniwersytet Wrocławski), prof. dr hab. Grzegorz Dobrowolski (Katedra Prawa Górniczego i Ochrony Środowiska, Wydział Prawa i Administracji, Uniwersytet Śląski w Katowicach), dr hab. Adam Habuda (Zakład Prawa Ochrony Środowiska we Wrocławiu, Instytut Nauk Prawnych PAN) oraz dr hab. Anna Barczak (Katedra Prawa Ochrony Środowiska, Wydział Prawa i Administracji, Uniwersytet Szczeciński).